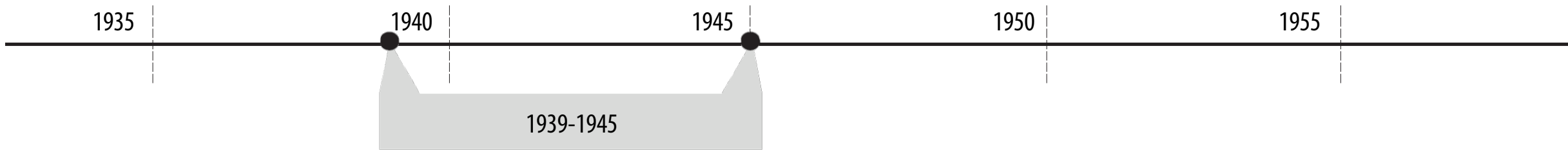

EUROPOS SAJUNGOS ISTORIJA

NUO ANGLIŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

ANTRASIS PASAULINIS KARAS

Po Antrojo pasaulinio karo Europa atsidūrė griuvėsiuose. Karas sugriovė miestus, kelius ir daug Europos pramonės įmonių. Smuko Europos ekonomika. Karas turėjo niokojamų padarinių visai žmonijai: 55 milijonai žmonių žuvo, 35 milijonai buvo sužeisti ir 190 milijonų pabėgo iš savo namų. Taikos šauksmas buvo garsesnis nei bet kada anksčiau.

NUO ANGLIŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

1950

1955

1960

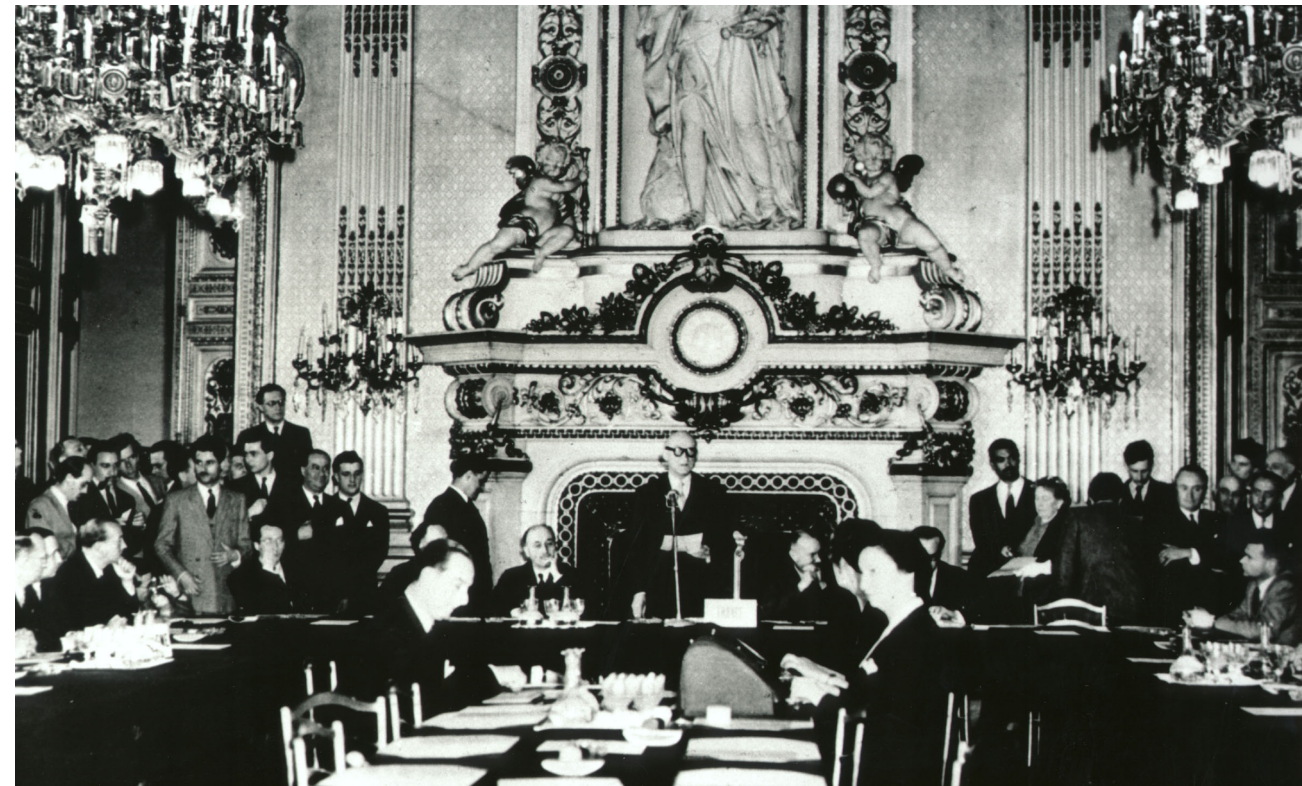
1965

1970

05 09
1950

1950: ŠUMANO DEKLARACIJA

1950 m. gegužės 9 d. Prancūzijos užsienio reikalų ministras Roberas Šumanas (Robert Schuman) surengė spaudos konferenciją. Jis paragino Europos šalis sutelkti anglių ir plieno išteklius. Anglys ir plienas buvo būtini ginklų gamybai, todėl jis tikėjosi, kad taip bendradarbiaujant karas ateityje bus neįmanomas. Be to, anglys ir plienas taip pat buvo labai svarbūs po karo atkuriant žemyną.

ŠUMANO DEKLARACIJA © European Communities, 1950

NUO ANGLIŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

1950

1951

1955

1960

1965

1970

1951: EUROPOS ANGLIŲ IR PLIENO BENDRIJOS STEIGIMO SUTARTIS

Į raginimą Roberto Šumano (Robert Schuman) deklaracijoje teigiamai atsiliepė Prancūzija, Vokietijos Federacinė Respublika, Italija, Belgija, Nyderlandai ir Liuksemburgas. Šios šešios šalys 1951 m. pasirašė Paryžiaus sutartį. Europos anglių ir plieno bendrija (EAPB) pradėjo veiklą 1952 m.

© European Communities, EP

NUO ANGLIJŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

1950

1955

1957

1960

1965

1970

1957: ROMOS SUTARTYS: EUROPOS EKONOMINĖS BENDRIJOS (EEB) STEIGIMO SUTARTIS IR EURATOMO SUTARTIS

Pirmosios šešios šalys siekė dar tvirtesnės ekonominės integracijos. Todėl 1957 m. jos pasirašė dar dvi naujas sutartis: Europos ekonominės bendrijos (EEB) steigimo sutartį ir Euratomo sutartį, dar vadinamas Romos sutartimis.

- **Europos ekonominė bendrija** (EEB). Šalys susitarė laipsniškai paversti savo atskiras ekonomikas bendrąja rinką, pradedant nuo mitybų sąjungos. Ši sutartis žymi bendradarbiavimo žemės ūkio, žuvininkystės, uostų politikos ir transporto politikos srityse pradžią.
- **Euratomas**. Šio bendradarbiavimo atominės energetikos srityje tikslas – vykdyti bendrus mokslinius tyrimus siekiant išsiaiškinti galimybes naudoti atominę energiją civiliniais tikslais.

Romos sutartys įsigaliojo 1958 m.

Nuotrauka: Romos sutarčių pasirašymas. © AP 1957 – Source EC Audiovisual Service

NUO ANGLIŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

1975

1980

1985

1990

1995

1979

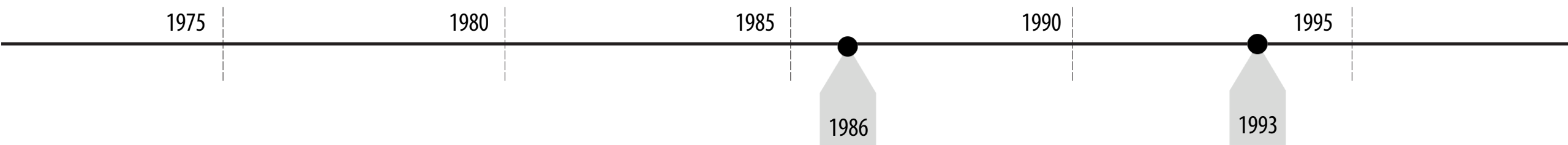
1979: PIRMIEJI TIESIOGINIAI EUROPOS PARLAMENTO RINKIMAI

Europos Bendrijų piliečiai pirmą kartą tiesiogiai rinko savo atstovus į Europos Parlamentą 1979 m. birželio mėn. Devynios šalys rinko 410 Parlamento narių 1979–1984 m. laikotarpiui.

Europos Parlamento rinkimų balsavimo apylinkė, Belgija © European Communities, 1979

NUO ANGLIŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

1986: SUVESTINIS EUROPOS AKTAS

Praėjus trisdešimčiai metų po to, kai šalys nusprendė sukurti bendrąją rinką (Romos sutartys), ji dar neveikė. Priėmus Suvestinį Europos aktą (kuris buvo pasirašytas 1986 m., o įsigaliojo 1987 m.), šalys nusprendė pašalinti visas prekybos ir laisvo judėjimo kliūtis.

1993: ATVIROS SIENOS

1993 m. sausio 1 d. Europos Sąjungos valstybių narių vidaus sienos „išnyko“. Pradėjo veikti bendroji rinka, kurioje asmenys, prekės, paslaugos ir kapitalas galėjo laisvai judėti.

NUO ANGLIŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

1975

1980

1985

1990

1995

1992

1992: EUROPOS SĄJUNGOS SUTARTIS – MASTRICHTO SUTARTIS

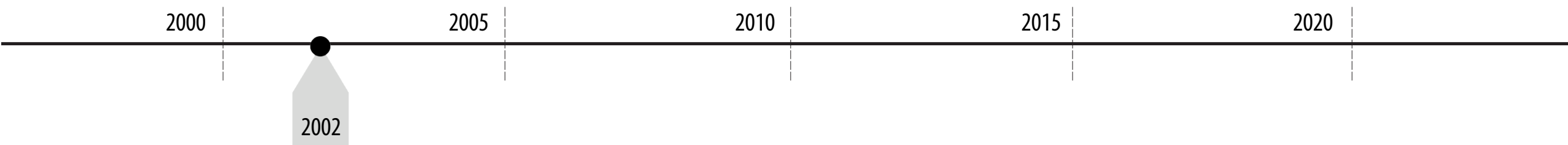
Mastrichto sutartis žymi faktinę bendradarbiavimo politiniu lygmeniu pradžią, kartu vykdamą esamą ekonominę integraciją. Ankstesniosioms Europos Bendrijoms buvo suteiktas naujas pavadinimas – Europos Sąjunga. „Naująją“ Europos Sąjungą sudarė trys pagrindiniai ramsčiai.

1. **Ekonominė integracija:** valstybės narės nusprendė sustiprinti ekonominę integraciją ir sukurti bendrą Europos valiutą – eurą.
2. Bendradarbiavimas **užsienio ir saugumo politikos srityje.**
3. Bendradarbiavimas **vidaus reikalų ir teisingumo srityje.**

Ši Sutartis buvo pasirašyta 1992 m., o įsigaliojo – 1993 m.

NUO ANGLIŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

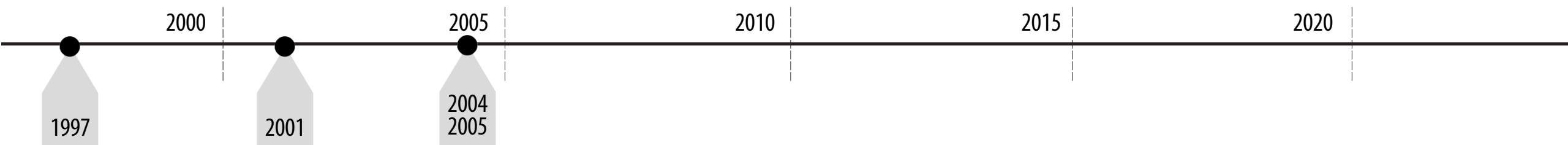

2002: EURO ĮVEDIMAS

Virtualus euras įvestas bankų sistemoje 1999 m. Tačiau euro monetos ir banknotai buvo pradėti naudoti tik 2002 m. sausio 1 d.

NUO ANGLIŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

1997: AMSTERDAMO SUTARTIS

Rengdamasi plėtrai į Rytų Europą, ES turėjo pasirengti dideliame savo narių skaičiaus padidėjimui. Ypač reikėjo sprendimų priėmimo proceso reformos: mažiau sprendimų, priimamų vieningai, ir daugiau sprendimų, priimamų balsų dauguma. Amsterdamo sutartis (pasirašyta 1997 m. ir įsigaliojusi 1999 m.) buvo pirmasis bandymas pakeisti padėtį. Vis dėlto ši sutartis nepateisino lūkesčių.

2001: NICOS SUTARTIS

Artėjant naujų šalių prisijungimo prie ES datai, antrą kartą reformuoti Europos Sąjungą pamėginta Nicos sutartimi (pasirašyta 2001 m. ir įsigaliojusia 2003 m.). Ja taip pat nepavyko supaprastinti sprendimų priėmimo proceso.

2004-2005: EUROPOS KONSTITUCIJA

Po dviejų nesėkmingų bandymų reformuoti ES, tai padaryti trečią kartą pabandyta 2004 m. birželio mėn. parengus Europos Konstituciją. Dėl Europos Konstitucijos svarbos ir dėl to, kad buvo vartotas žodis „konstitucija“, kai kurios šalys nusprendė surengti referendumą.

Prancūzijos ir Nyderlandų gyventojai nubalsavo prieš šią naująją „Konstituciją Europai“.

Kadangi visoms naujoms ES sutartims turi pritarti visos valstybės narės, jų sprendimu Konstitucija buvo atmesta.

Kasdienis gyvenimas Prancūzijoje. Referendumo dėl Europos Konstitucijos plakatai © European Communities, 2005

NUO ANGLIŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

2000

2005

2007

2010

2015

2020

2007: LISABONOS SUTARTIS

Lisabonos sutartimi pavyko pakeisti tai, kaip veikia ES institucijos. Priimti sprendimus ES lygmeniu tapo paprasčiau. Naujosios taisyklės įsigaliojo 2009 m. gruodį. Jomis ir šiandien apibrėžiamas ES veikimas.

2007 m. gruodžio 13 d. Lisabonos sutartį Lisabonoje pasirašė 27 valstybių narių atstovai. © European Communities 2007

NUO ANGLIŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

2000

2005

2010

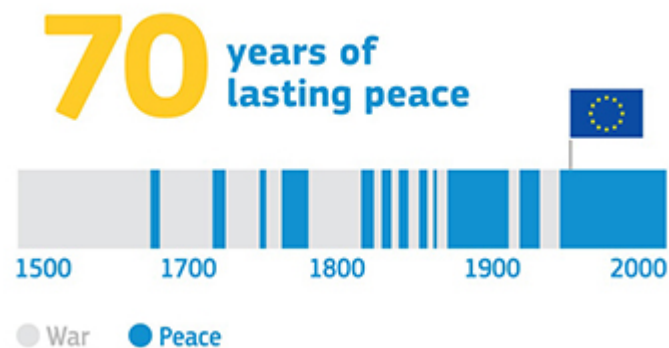
2015

2020

2012

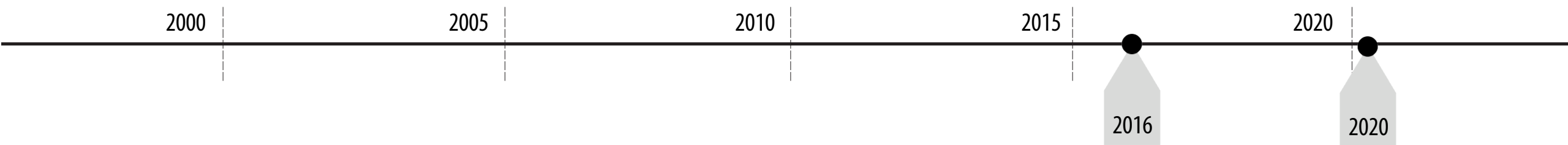
2012: ES PASKIRIAMA NOBELIO TAIKOS PREMIJA

Ši premija buvo įteikta pripažįstant Europos pastangas užtikrinti taiką, susitaikymą, demokratiją ir žmogaus teises.

© European Union, 2012

NUO ANGLIŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

2016: JK REFERENDUMAS DĖL IŠSTOJIMO IŠ ES

2016 m. birželio 23 d. daugumai Jungtinės Karalystės piliečių ir kai kuriems kitiems JK gyventojams buvo užduotas klausimas, ar JK turėtų likti Europos Sąjungos nare, ar pasitraukti iš Europos Sąjungos. 51,9 proc. žmonių balsavus už išstojimą, o 48,1 proc. — už pasilikimą, prasidėjo derybos dėl išstojimo iš Europos Sąjungos. Jungtinė Karalystė — pirmoji istorijoje iš Sąjungos išstojusi valstybė narė.

2020: JK OFICIALIAI IŠSTOJA IŠ ES

Po trejus metus trukusių derybų 2020 m. sausio 31 d. JK oficialiai paliko Europos Sąjungą.

Referendum on the United Kingdom's membership of the European Union	
Vote only once by putting a cross ☒ in the box next to your choice	
Should the United Kingdom remain a member of the European Union or leave the European Union?	
Remain a member of the European Union	☐
Leave the European Union	☐

Balsavimo 2016 m. birželio 23 d. referendume dėl „Brexit’o“ biuletenis.

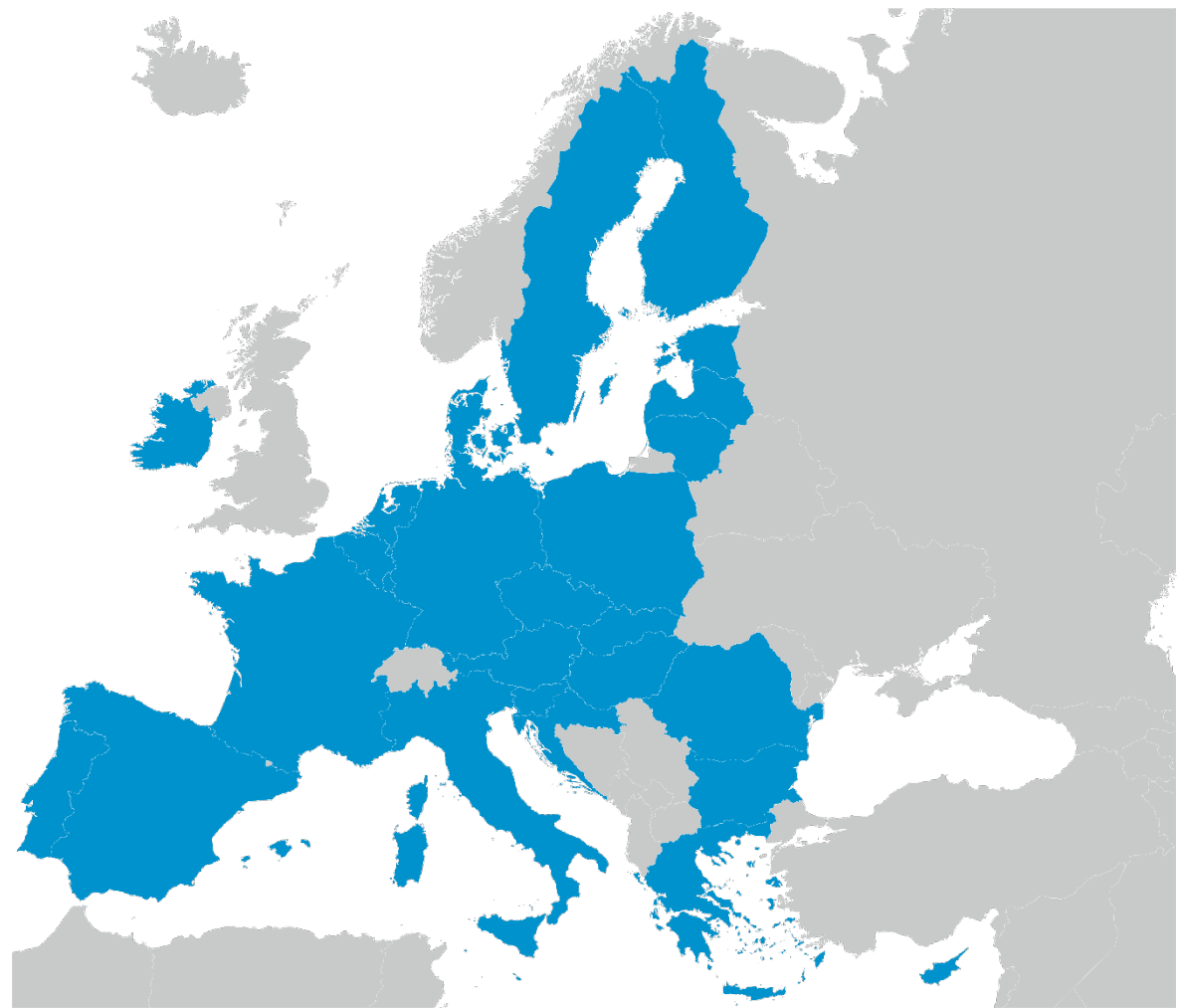
NUO ANGLIŲ IR PLIENO IKI BENDROS VALIUTOS EURO IR DAR DAUGIAU

2010

2015

2020

Kokia bus ateitis?

EUROPOS SAJUNGOS ISTORIJA

Šis pristatymas yra dalis mokymo priemonės „EUROPE@SCHOOL“: aktyvios pamokos apie Europos Sąjungą.
© European Parliament 2020

